

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรชีวภาพ
และการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ
(**Biolaw**)

ผศ.ดร.อัศววิทย์ กาญจนโอภาส

อุทยานวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ความสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรชีวภาพต่อ การวิจัยและพัฒนา

- ความเสี่ยง (ความรับผิดชอบตามกฎหมาย)
- ศักยภาพของการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
- ผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมาย
 - หน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัย
 - รัฐ
 - เอกชน
 - นักวิจัย
 - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรชีวภาพ

- กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Laws)
 - WTO TRIPS Agreement
 - สิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ ความลับทางการค้า พันธุ์พืช
- กฎหมายความปลอดภัยทางชีวภาพ
 - Cartagena Protocol
- พรบ.คุ้มครองพันธุ์พืช,ระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และ วิธีการในการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพและการได้รับ ประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. 2554
 - Conventional on Biological Diversity (CBD)
 - Access and Benefit Sharing (ABS)

ลำดับชั้นของกฎหมายลายลักษณ์อักษร

รัฐธรรมนูญ		
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ		
พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด		
พระราชกฤษฎีกา	กฎหมายองค์การบัญญัติ (ข้อบัญญัติท้องถิ่น, ระเบียบ ข้อบังคับของรัฐวิสาหกิจหรือ องค์กรมหาชน	ระเบียบหรือประกาศของ องค์กรอิสระตาม รัฐธรรมนูญ
กฎกระทรวง		
ประกาศกระทรวง		
ข้อบังคับต่างๆ (กฎ ระเบียบ ประกาศ)		

ทรัพยากรชีวภาพ

- พืช
- สัตว์
- จุลินทรีย์
- ไม่รวมคน
- อนุพันธ์ (derivatives) ของพืช สัตว์ หรือ จุลินทรีย์

Genetic Resources (GR)

Living Organisms

- Plants
- Animals
- Microorganisms
 - Bacteria
 - Fungi (Yeasts & Molds & Mushrooms)
 - Viruses

“Biodiversity or Bio-resources”

IPM

Uses of Genetic Resources

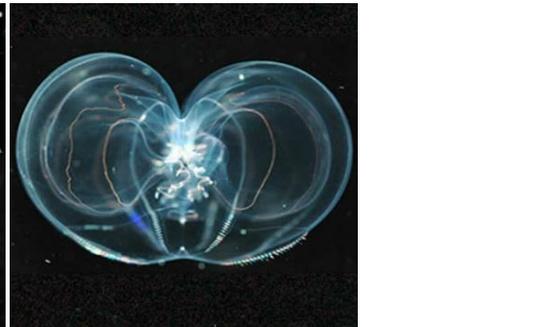
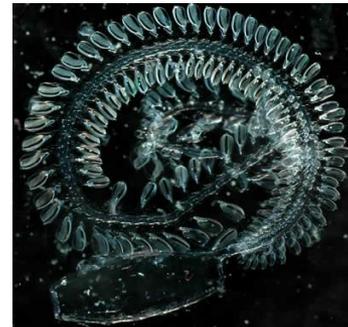
- Agriculture & Aquaculture
- Food & Feed
- Medicine & Veterinary
- Pharmaceutical & Cosmetics
- etc.

“Biotechnology”

Intellectual Property Rights

Genetic Resources = Biodiversity

- **Terrestrial**
 - Tropical Rain Forest
- **Marine**
 - Coral Reef
- **Antarctic**
- **Arctic**
- **Desert**
- **Spaces (Extra-terrestrial)**

Mega-Diversity Countries (Hot Spots)

- **Central & Latin America (Brazil, Costa Rica, etc)**
- **Asia (Indonesia, Thailand, India, China)**
- **Mostly Tropical or Sub-tropical**
- **Mostly developing countries**
- **Mostly low IP awareness especially for Industrial Properties**
- **Rich in Local Wisdom or Traditional Knowledge (TK)**

What should be the appropriate IP protections?

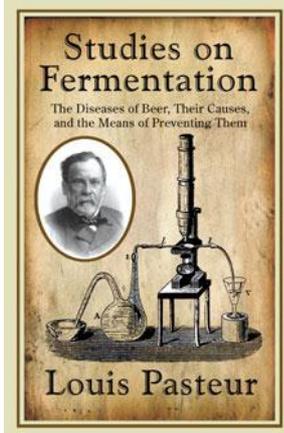
พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีชีวภาพ ระยะที่ 1

การหมักเบียร์โดยชาว
Sumerian

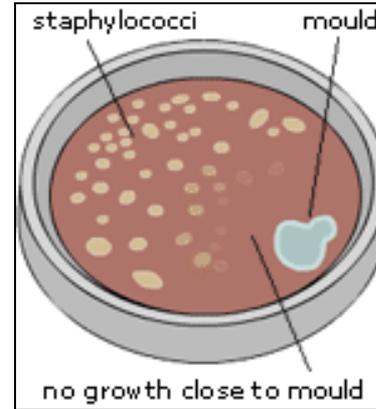
1750 B.C.

การหมักไวน์

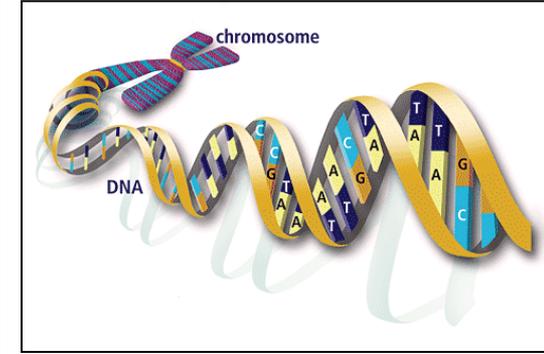
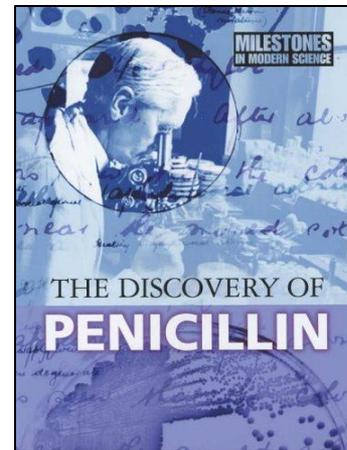
การศึกษาการหมักด้วยยีสต์โดย
Louis Pasteur

1855

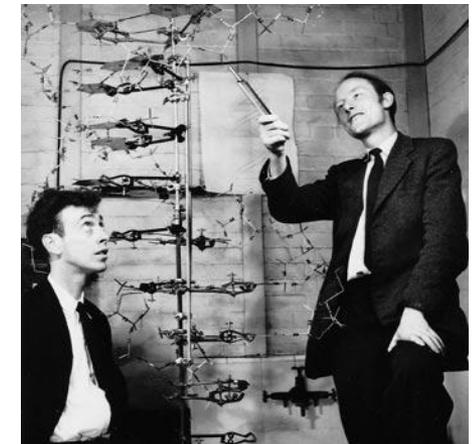
การค้นพบเพนนิซิลิน
โดย Alexander Fleming

1928

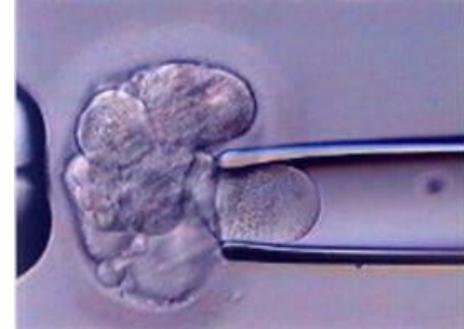
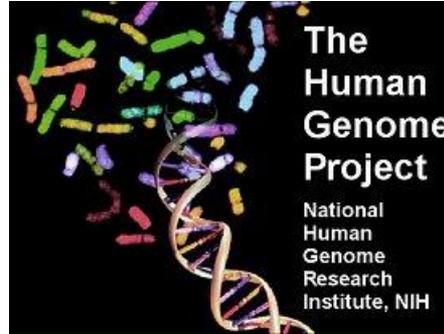
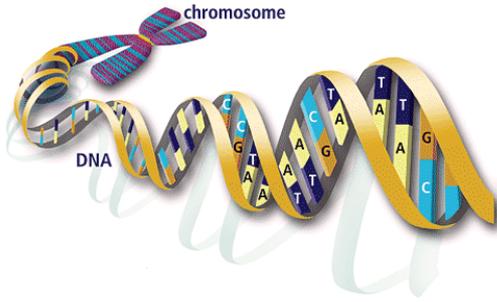

การค้นพบโครงสร้าง
สามมิติของ DNA โดย
Watson & Crick

1953

พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีชีวภาพ ระยะที่ 2

พัฒนาการด้านวิศวกรรมพันธุศาสตร์
(Genetic Engineering)

การผลิตอินซูลิน
โดยวิธีการทาง
พันธุวิศวกรรม

การเริ่มต้นโครงการถอดรหัสพันธุกรรมมนุษย์

Embryonic Stem Cell Research

1953

1970

1982

1983

1988

1996

1998

การพิสูจน์เอกลักษณ์ของ
Restriction Enzymes

GAATTC
CTTAAG

เทคนิค PCR

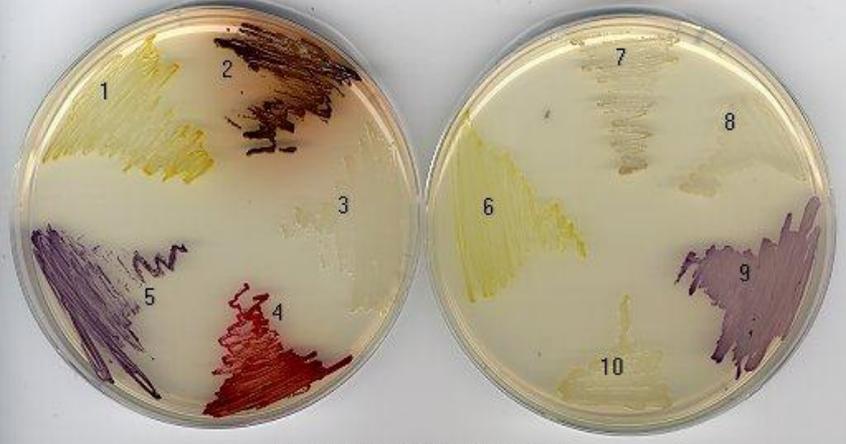
Cloning Dolly

พัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีชีวภาพระยะที่ 3 (2000-ปัจจุบัน)

- Genomics
- Proteomics
- Metabolomics
- Applications of all above

An Intellectual Property Management of Genetic Resources: Marine Biodiversity

Untapped (Genetic) Resources in Marine Environments

Courtesy NOAA

Source: Woods Hole Oceanographic Institution

ตัวอย่างของผลิตภัณฑ์ทางการค้าที่พัฒนามาจาก สารผลิตภัณฑ์ธรรมชาติจากทะเล

- Molecular probes

Products	Applications	Original Source
----------	--------------	-----------------

Okadaic acid

Phosphatase inhibitor

Dinoflagellate

Manoalide

Phospholipase A2
inhibitor

Marine sponge

Luffariella variabilis

Aequorin

Bioluminescent Ca
indicator

Bioluminescent Jellyfish

Aequora victoria

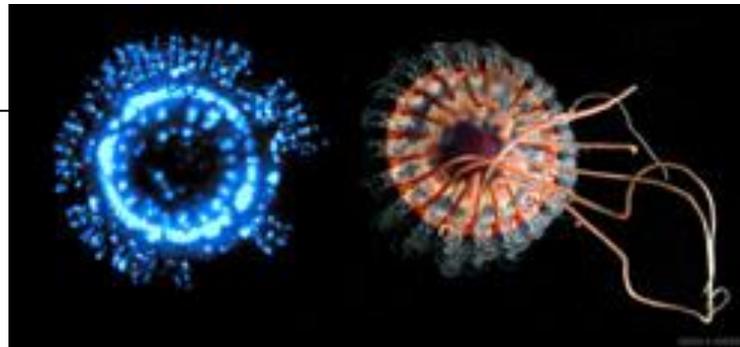
GFP

Reporter gene

Bioluminescent Jellyfish

(Green fluorescent
protein)

Aequora victoria

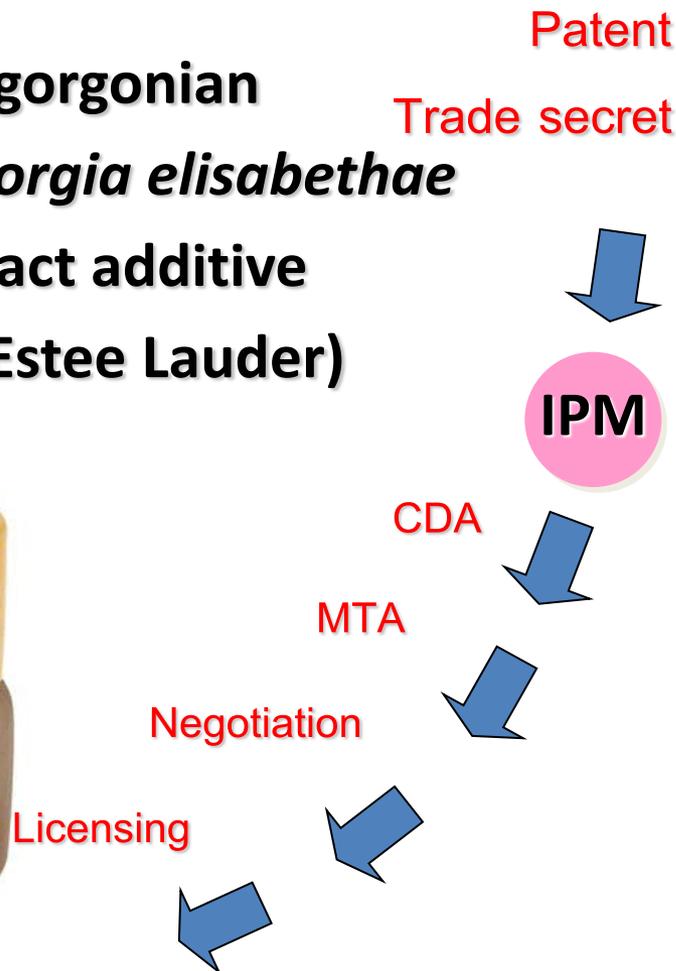
ตัวอย่างของผลิตภัณฑ์ทางการค้าที่พัฒนามาจาก สารผลิตภัณฑ์ธรรมชาติจากทะเล

- เครื่องสำอาง

- Carribbean gorgonian
Pseudopterogorgia elisabethae
- Marine extract additive
- Resilience (Estee Lauder)

Trademark

Mainly found in Australia and Caribbean

ตัวอย่างของผลิตภัณฑ์ทางการค้าที่พัฒนามาจาก สารผลิตภัณฑ์ธรรมชาติจากทะเล

แหล่งที่มา	สาร	หน้าที่	ราคา
ฟองน้ำ	Manoalide	Phospholipase A2 inhibitor	\$120/mg
	Calyculin A	Protein phosphatase inhibitor	\$105/25 μ g
	Luffariellolide	Phospholipase A2 inhibitor	\$100/mg
	12-epi-scalaridial	Phospholipase A2 inhibitor	\$136/mg
	Latrunculin B	Actin polymerization inhibitor	\$90/mg
	Mycalolide B	Actin polymerization inhibitor	\$212/20 μ g
	Swinholide A	Actin microfilament disruptor	\$100/20 μ g
Dinoflagellate	Okadaic acid	Protein phosphatase inhibitor	\$75/25 μ g
Bryozoan	Bryostatin 1	Protein kinase C activator	\$88/10 μ g
Sea hare	Dolastatin 15	Microtubule assembly inhibitor	\$125/mg

Genetic Resources Are Highly Potential for Industrial Commercialization

- Who owns what?
- Country of origin
- What are the protections of GR?
- Will IPR be suitable for the protection?
- Are all the countries thinking the same?
 - Mega-diversity countries
 - Well developed countries
- What are the agreements, international treaties available?
 - Benefits vs. Losses

Genetic Resources and IPR

- Highly complex and controversial issue
 - Mobility, transfer of GR, Trade, Country of origin
- Involves several multilateral institutions
- International regimes
- Regional and national legislation
- Involves many different interests
- Important for **negotiators** to consider the **business and industry's point of views**

วิวัฒนาการของแนวคิดเกี่ยวกับการเข้าถึง ทรัพยากรทางชีวภาพ

- ยุคล่าอาณานิคม (Colonization period)
 - Free Access
 - Res Nullius (Nobody's property)
- ยุคการประกาศอิสรภาพ (Independent States period)
 - State's sovereignty
 - Common Heritage of Mankind
 - Intellectual Property

การใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพ

Bio-prospecting

- Biodiversity law
- การเข้าถึงและการแบ่งปัน
ผลประโยชน์: **Access, Benefit Sharing (ABS)**
- อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ: **Conventional on Biological Diversity (CBD)**

Biopiracy

- Direct Biopiracy
- Contributory Biopiracy
 - Supplier
 - Joint-research
 - Oversea study

International Regulatory Regimes

CBD 1992/1993	TRIPS WTO 1994	FAO-IT PGRFA 2001/2004	UPOV 1978/91	WIPO ICGRTKF 2000	Cartagena Biosafety Protocol 2000
<p>-National Sovereignty (subjected to national legislation)</p> <p>-Art 15: Prior Informed Consent (PIC)/ Material Transfer Agreement (MTA)</p> <p>-Art 8j (Protection of TK)</p> <p>-Access and Benefit Sharing (ABS)-Bonn Guideline</p>	<p>-Mini-standard for IP (time limited)</p> <p>-Art 27.3 (b)</p> <p>-Sui generis protection</p> <p>-Microorganisms</p> <p>-Microbiological processes</p> <p>-Plant variety</p> <p>-----</p> <p>-Patent</p> <p>-Copyright</p> <p>-Trademark</p> <p>-Trade secret</p> <p>-Industrial Designs</p> <p>-Integrated circuits</p> <p>-Databases</p> <p>-----</p> <p>-Novelty</p> <p>-Innovative step</p> <p>-Industrial application</p> <p>-Morality/ Ordre public</p>	<p>-Multilateral access to ca 35 crop genera</p> <p>-Standard MTA</p> <p>-Art 9.3: Farmer's rights (subjected to national legislation)</p> <p>-Farming system knowledge</p> <p>-Landraces farmer varieties (subjected to national legislation)</p> <p>(Mostly applicable for research and education)</p>	<p>-Plant Variety Protection (PVP) – time limited</p> <ul style="list-style-type: none"> •New •Distinct •Uniform •Stable <p>-Common knowledge</p> <p>-Public domain</p> <p>-Extant varieties</p> <p>-Farmer's privilege (subjected to national legislation)</p> <p>-Breeder's exemption (subjected to national legislation)</p>	<p>-Protection of Traditional knowledge (TK)</p> <p>-Certificate of origin/Disclosure of origin required for IP application</p> <p>-International ABS-regime</p> <p>-Standardized PIC/MAT regime</p> <p>(Results of lack of progress in CBD, TRIPS)</p>	<p>-Transboundary movement of living modified organisms (LMOs)</p> <p>-Art 10: Right to delay import subject to further scientific biosafety check</p> <p>-Art 17: Unintentional transboundary movements and emergency measures</p> <p>-IPPC 1997</p> <ul style="list-style-type: none"> •Art V, VI, VII regarding phytosanitary requirements in shipping of plant materials

International Conventions/Agreements

- Paris Convention (1883) 171 states
- Patent Cooperation Treaty, PCT (1970) 136 states
- World Trade Organization, WTO/TRIPS (1994) 150 members
- Convention on Biological Diversity, CBD (1992) 190 parties

MoAC

DOL

DOA

DOF

MFA

MoST

BIOTEC

NSTDA

MoNRE

ONEP

DONP

RFD

Who does what?

CBD/WIPO TRIPS/TK/IT-
PGRFA/UPOV/Cartegena Protocol

MoC

DIP

MoJ

IP Court

MoE

Universities

IPO/TLO

WIPO Patent Issues on GR

- Standing Committee on the Law of Patents (SCP)
- Substantive Patent Law Treaty (SPLT)
- Intergovernmental Committee (IGC) on IP, GR TK and Folklore (GRTKF)
- Working group on PCT Reform
- Included in WIPO development agenda

WTO TRIPS Council

- Relationship between TRIPS and CBD
- Disclosure in patent applications of sources of biological material, prior informed consent, benefit sharing provisions

Conventional on Biological Diversity (CBD)

- **Objectives**
 - **To promote biodiversity**
 - **To promote sustainable use**
 - **To share the benefits of such use equitably between providers and users**
- **Article 15**
 - **States have sovereign rights**
 - **Access to GR to be facilitated**
 - **No restrictions that run counter to the CBD**
 - **Access on mutually agree terms**
 - **Subject to prior informed consent**
 - **Fair and equitable sharing of benefits**

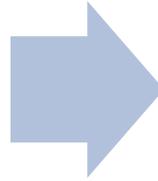
อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Conventional on Biological Diversity)

- Conservation
- Sustainable use
- Benefit sharing
- Art1: The objectives of this convention,....., are the conservation of biological diversity, the sustainable use of its components and the fair and equitable sharing of the benefit arising out of the utilization of genetic resources, including by appropriate access to genetic resources and by appropriate transfer of relevant technologies, taking into account all rights over those resources and technologies, and by appropriate funding.

Paradigm Shift

Biodiversity as a
common heritage
of mankind

CBD
(1992)

States have
sovereign right
over biodiversity

Free to use

Concern:

No benefit sharing
from industrial users

Use is subjected to any
available domestic laws

Bio-piracy,

North-South Conflict

CBD: วัตถุประสงค์

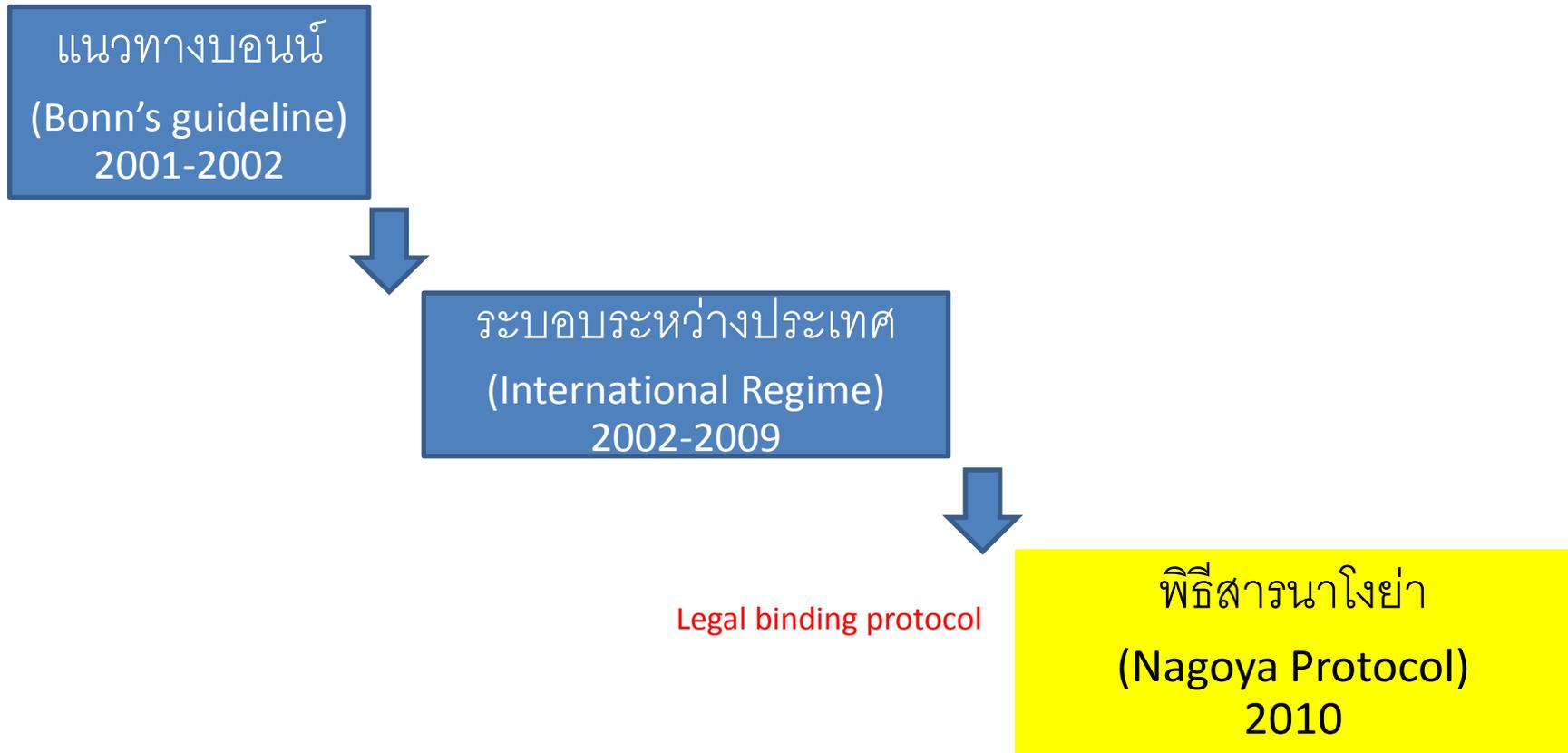
- อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
- ใช้ประโยชน์จากองค์ประกอบของความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- แบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมโดยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม (**Benefit Sharing**)

หลักการ

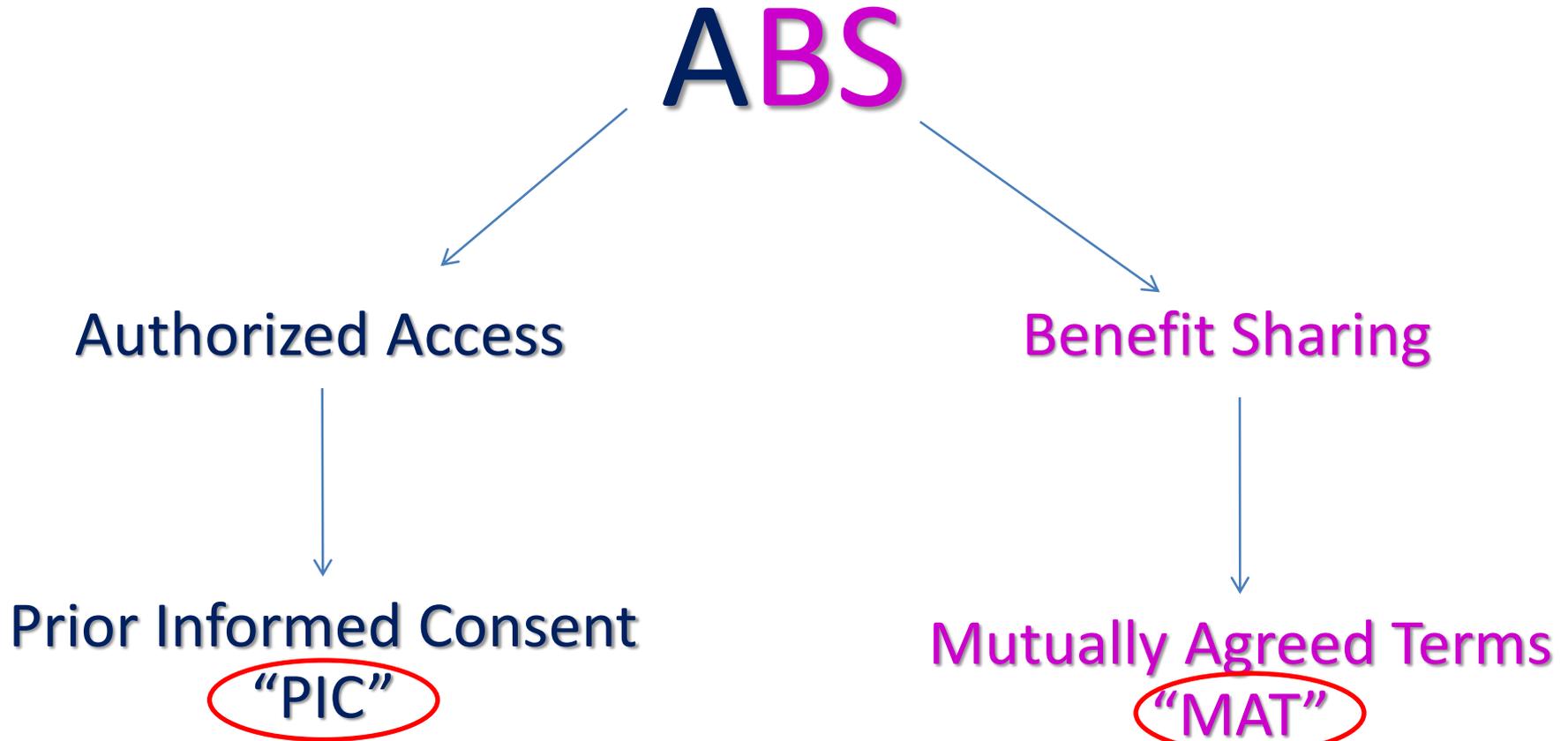
- รัฐมีสิทธิอธิปไตยเหนือทรัพยากรธรรมชาติของตน
- การแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมและยุติธรรมทั้งผลการวิจัยและพัฒนาและผลประโยชน์ทางการพาณิชย์
- นำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- เอื้ออำนวยการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ประเทศกำลังพัฒนา
- การมีส่วนร่วมในการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวกับทรัพยากรพันธุกรรมของภาคีผู้ให้

เงื่อนไขตามมาตรา 15

- การเข้าถึงต้องมีการขออนุญาต (Prior Informed Consent: PIC)
- การเข้าถึงที่ได้รับอนุญาตแล้วต้องมีการแบ่งปันผลประโยชน์โดยการจัดทำเงื่อนไขที่ได้รับการตกลงร่วมกัน (Mutually Agreed Terms, MAT)

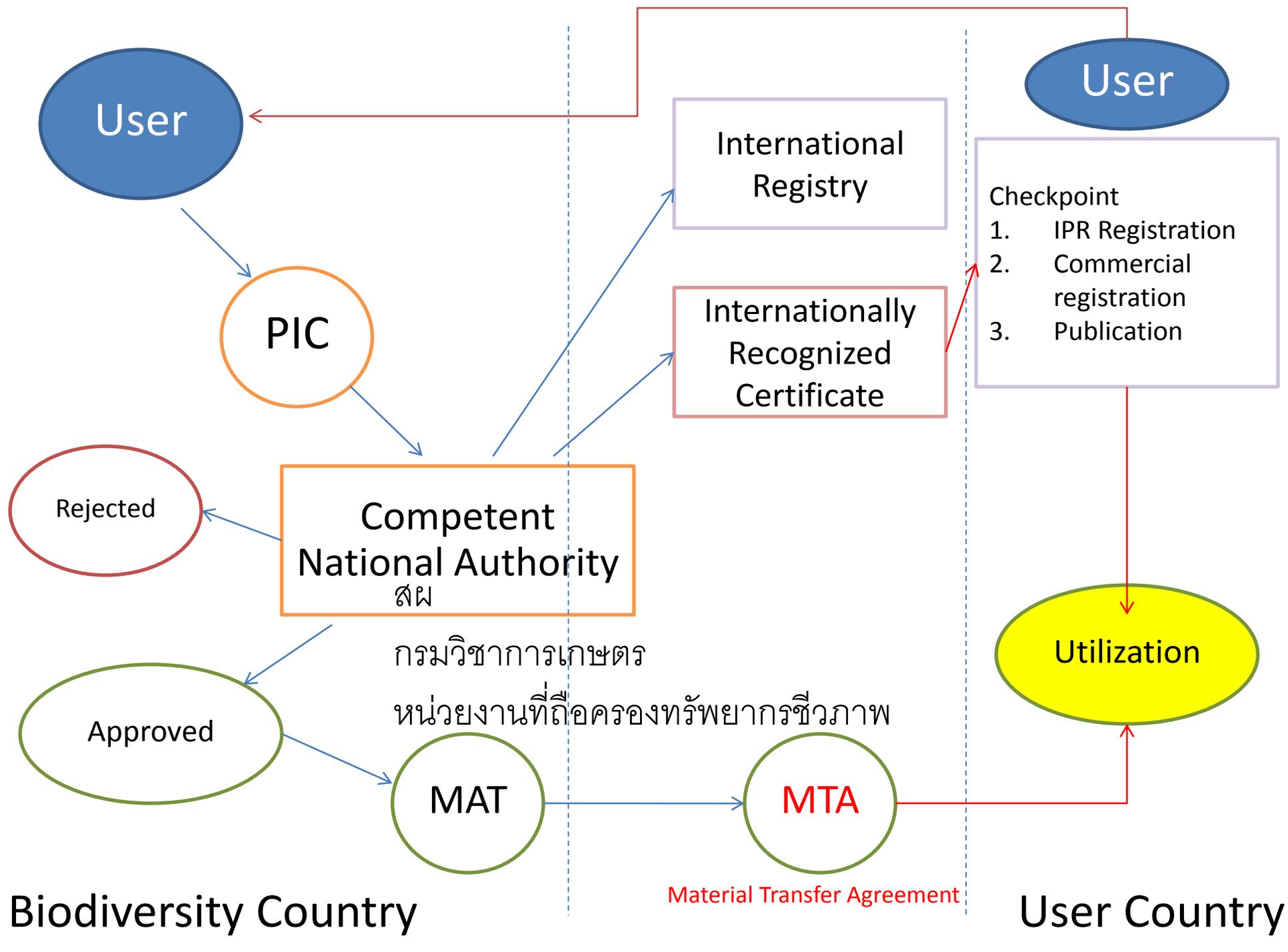
CBD-ABS Concept

Bonn Guidelines on Access to Genetic Resources and Fair and Equitable Sharing of the Benefits Arising out of their Utilization

Concerns

- IP Due Diligence
 - Sources of (bio)-materials
 - Material Transfer Agreement (MTA)
 - Confidential Disclosure Agreement (CDA)
 - Ownership (read contracts)
 - Inventorship
- International collaborations
 - International students at MFU
 - Exchange of staffs and students in R&D

A-Access ขออนุญาตเข้าถึง

- เข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม/ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรพันธุกรรม
- โดยความเห็นชอบและการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ไม่จำกัดการใช้และการแลกเปลี่ยนตามธรรมเนียมประเพณี
- พิจารณากฎหมายจารีตประเพณี ขั้นตอนและวิถีปฏิบัติของชุมชน โดยสอดคล้องกับกฎหมายภายใน
- ส่งเสริมการวิจัยที่สำคัญต่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- มาตรการการเข้าถึงที่ง่ายสำหรับการใช้ที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์
- ให้ความสำคัญกับสถานการณ์ฉุกเฉิน (โรคระบาด) พิจารณาความจำเป็นในการเข้าถึง/แบ่งปันผลประโยชน์อย่างเร่งด่วน
- ให้ความสำคัญกับทรัพยากรพันธุกรรมเพื่ออาหารและการเกษตร

B-Benefit sharing

(จัดทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์)

- แบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมรวมถึงการประยุกต์ใช้ต่อเนื้อเองและเชิงพาณิชย์ตามเงื่อนไขที่เห็นชอบร่วมกัน
(Mutually Agreed Terms-MAT)
- กลไกการแบ่งปันผลประโยชน์พหุภาคีระดับโลก (กรณีข้ามแดน/กรณีไม่มีการขออนุญาต)
- ผลประโยชน์ที่มีการแบ่งปัน
 - ผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน (ค่าธรรมเนียม เงินทุนเพื่อการวิจัย การเป็นเจ้าของร่วมในสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญา)
 - ผลประโยชน์ที่ไม่เป็นตัวเงิน (ผลลัพธ์การวิจัยและพัฒนา ความร่วมมือในการวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยี การสร้างเสริมสมรรถนะ การฝึกอบรม)

C-Compliance (จัดให้มีกลไกปฏิบัติตาม)

- กลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการเข้าถึงและแบ่งปัน (Access and Benefit Sharing Clearing house)
- เอกสารรับรอง
- จุดตรวจสอบ (check point)
 - วิจัยและพัฒนา: หน่วยงานให้ทุน การตีพิมพ์ผลงาน?
 - นวัตกรรม: การขอสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา
 - การค้า: การขออนุญาตเพื่อวางตลาด?

ผู้ที่เกี่ยวข้อง: ผู้ให้ทรัพยากร VS. ผู้ใช้ทรัพยากร

- ประเทศผู้ให้
- ประเทศที่มีการดำเนินการวิจัยและพัฒนา/ใช้เพื่อการค้า
“ประเทศผู้ใช้”
- ผู้ให้ทรัพยากร “ประเทศ” “ชุมชน” “**ex-situ collection**”
- ผู้ใช้ทรัพยากร “ประเทศ” “หน่วยวิจัย” “**ex-situ collection**” “ภาคอุตสาหกรรม” “นักวิจัย”

การดำเนินงานของประเทศไทย

**CBD
(ABS)**

ระหว่างประเทศ

พิธีสารนาโงย่า

ประเทศไทย

กฎระเบียบ/กลไก
ภายในประเทศ

พรบ.คุ้มครองพันธุ์พืช

ระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลาย
ทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ
และการได้รับประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. 2554
(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 4 มี.ค. 2554 และมีผลบังคับใช้ 5 มี.ค. 2554)

พิธีสารนาโงย่าว่าด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรมและการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรมและเท่าเทียมที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรนั้น

- ขั้นตอนในการทำสนธิสัญญา
 - การเจรจา (Negotiation)
 - การลงนามรับรอง (Signature)
 - 22 พ.ค. 1992 รับรองเนื้อหาอนุสัญญา ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา
 - 5-14 มิ.ย. 1992 ลงนามในอนุสัญญา โดย 157 ประเทศ ณ กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล
 - มีผลบังคับใช้วันที่ 29 ธันวาคม 1993
 - การให้สัตยาบัน (Ratification) การภาคยานุวัติ (Accession)
 - (ประเทศไทย: 31 ต.ค. 2003 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 29 ม.ค. 2004)
 - การอนุวัติการ (Implementation): Entry into force at domestic level
- วัตถุประสงค์ของพิธีสาร
 - กำหนดแนวทางในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรพันธุกรรม
 - การกำหนดแนวทางการเข้าถึงตาม ABS (PIC & MAT)

พิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม

- วัตถุประสงค์
 - แบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม
 - การเข้าถึงและการถ่ายทอดเทคโนโลยี
 - สนับสนุนการอนุรักษ์/ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- สารพันธุกรรม
 - สารใด ๆ ของพืช สัตว์ จุลินทรีย์หรือแหล่งกำเนิดอื่น ๆ ซึ่งบรรจุหน่วยที่มีบทบาทหน้าที่ในการสืบทอดพันธุกรรม (**functional units of heredity**)

พิธีสารนาโงยาฯ

- ทรัพยากรชีวภาพ
 - หมายรวมทั้งทรัพยากรพันธุกรรม สิ่งมีชีวิต หรือส่วนใด ๆ ของสิ่งมีชีวิต (**parts thereof**) ประชากร หรือองค์ประกอบเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตของระบบนิเวศ ซึ่งมีประโยชน์หรือคุณค่าตามความเป็นจริงและตามศักยภาพต่อมนุษยชาติ
 - **In-situ conditions** (สภาพในถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติ)
 - **Ex-situ** (การอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ)
- การใช้ทรัพยากรพันธุกรรม
 - การดำเนินการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับ
 - ลักษณะทางพันธุกรรมและชีวเคมีของทรัพยากรพันธุกรรม
 - โดยการใช้เทคโนโลยีชีวภาพ (การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใด ๆ ซึ่งใช้ระบบชีววิทยาใช้สิ่งมีชีวิต หรือส่วนที่แยกออกจากสิ่งมีชีวิต (**derivatives thereof**) เพื่อทำ ให้หรือเปลี่ยนแปลงผลผลิตหรือกระบวนการสำหรับการใช้ทางวิทยาศาสตร์ (**specific use**))

ความสำคัญของระเบียบการเข้าถึงและการแบ่งปัน ผลประโยชน์

- สร้างความตระหนักให้แก่หน่วยงานของรัฐและประชาชนในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพ
- เป็นเครื่องมือที่สอดคล้องกับหลักการสากลจึงช่วยให้หน่วยงานของรัฐมีกรอบในการพิจารณาต่อรองแบ่งปันผลประโยชน์
- ช่วยเสริมสมรรถนะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ
- เป็นหลักเกณฑ์วิธีการที่ป้องกันผู้ให้ทรัพยากรชีวภาพจากการถูกกล่าวหา
- หน่วยงานที่ต้องดำเนินงานตามระเบียบนี้
 - หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่ครอบครองทรัพยากรชีวภาพ ซึ่งมีได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพไว้โดยเฉพาะ

หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมาย

- กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืช
- กฎหมายว่าด้วยพันธุ์พืช
- กฎหมายว่าด้วยป่าไม้
- กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
- กฎหมายว่าด้วยเชื้อโรคและพิษจากสัตว์
- กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
- หรือกฎหมายอื่นตามที่ กอช.กำหนด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมวิชาการเกษตร

หน่วยเก็บรักษาสายพันธุ์จุลินทรีย์ทางการแพทย์ทางการเกษตร

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมป่าไม้

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

กระทรวงสาธารณสุข

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

หน่วยงานของรัฐที่ครอบครองทรัพยากรชีวภาพ

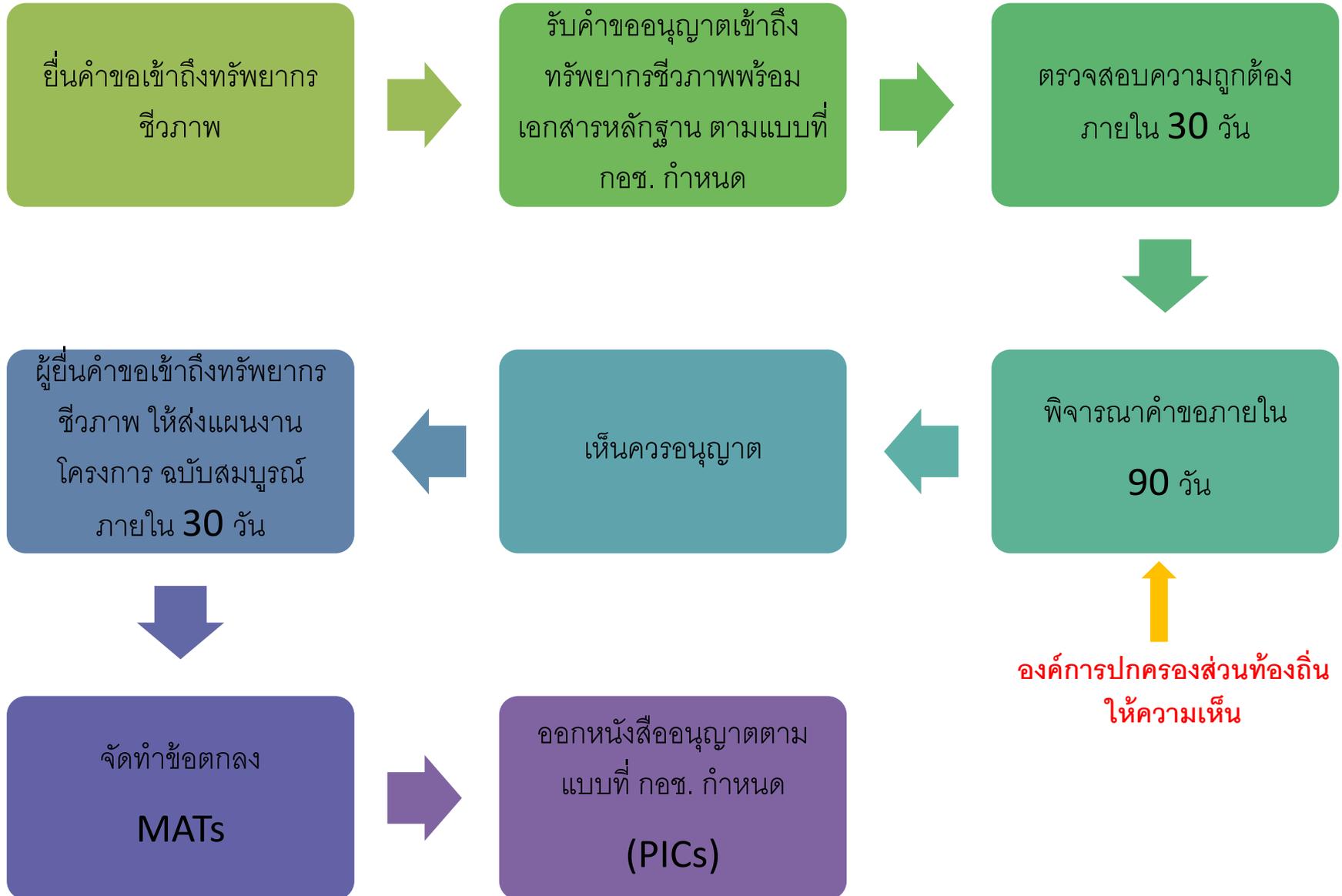
- หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจ หน้าที่ ศึกษาหรือวิจัย หรือเผยแพร่ หรือครอบครอง หรือ จำหน่ายทรัพยากรชีวภาพตามกฎหมาย
- กรมประมง กรมปศุสัตว์
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
- ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง องค์การสวนสัตว์ องค์การสวนพฤกษศาสตร์
- สถาบันการศึกษาของรัฐ
- ต้องยึดถือปฏิบัติหรือออกกฎหมายลำดับรองเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

เครื่องมือที่สำหรับการดำเนินงาน

ของหน่วยงานของรัฐที่ครอบครองทรัพยากรชีวภาพ

- กลไกการดำเนินงานเรื่องการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์
 - กำหนดหน่วยงาน คณะกรรมการ หรือกลุ่มคนที่ทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นการอนุญาตให้เข้าถึงและการทำข้อตกลงการแบ่งปันผลประโยชน์
- แบบคำขอรับหนังสืออนุญาตเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพตามแบบที่ กอช. กำหนด (ข้อ **4**)
- หนังสืออนุญาตตามแบบที่ กอช.กำหนด (ข้อ **8**)

ขั้นตอนการปฏิบัติ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ให้ความเห็น

150 วัน

การพิจารณาทำข้อตกลง

ไม่ต้องทำข้อตกลง (ในกรณีนี้)

- การเข้าถึงเป็นไปเพื่อการศึกษาวิจัย ค้นคว้า หรือทดลองทางวิชาการตามหลักสูตรของสถาบันการศึกษาในประเทศไทย
- ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพาณิชย์
- มีหนังสือรับรองจากสถาบันการศึกษา
- ข้อ 8

ข้อตกลงที่ไม่มี วัตถุประสงค์เพื่อการ พาณิชย์

- ข้อ 12

ข้อตกลงที่มี วัตถุประสงค์เพื่อการ พาณิชย์

- ข้อ 13

หน้าที่ของหน่วยงาน

- พิจารณาคำขอ
- จัดทำ PIC และ MAT
- ติดตามตรวจสอบ กำกับดูแล การปฏิบัติตาม PIC และ MAT
- รายงานผลต่อ กอช. ตามที่ กอช. กำหนด (ทุก 6 เดือน)

ประเด็นที่ต้องพิจารณาสำหรับหน่วยงาน

- Focal point
- Authority
- Regulations on ABS
- Documentary Filing
- Forms
- Monitoring and Enforcement Agency
- Financial Management

ภาพรวมของข้อสัญญา

- สัญญาให้ทุนสนับสนุนการวิจัย
- สัญญาให้ทุนการศึกษา
- สัญญาจ้างวิจัย (**Contract Research**)
- สัญญาร่วมวิจัย (**Collaborative Research**)
- สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ (**Licensing Agreement**)
- สัญญาการถ่ายโอนวัสดุชีวภาพ (**Material Transfer Agreement, MTA**)

Framework ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย

- พรบ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484
- พรบ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504
 - ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอนุญาตให้กระทำเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการภายในป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2546
 - ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในเขตอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2549
- พรบ. ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
- พรบ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2552 (ประกาศกฎกระทรวง ธันวาคม พ.ศ. 2553)
- พรบ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาและการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2552
- (ร่าง)ระเบียบสภาวิจัยแห่งชาติว่าด้วยการอนุญาตให้นักวิจัยชาวต่างประเทศเข้ามาทำการวิจัยในประเทศไทย พ.ศ.
- ระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าถึงและการได้รับประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. 2554

กฎหมาย ABS ในประเทศไทย

กฎหมาย Access (A)

- พรบ.อุทยานแห่งชาติ 2504
ระเบียบกรมอุทยานฯ 2546
ระเบียบกรมอุทยาน 2549
- พรบ.ป่าสงวน 2507
ระเบียบกรมป่าไม้ 2548

กฎหมาย ABS

- พรบ.คุ้มครองพันธุ์พืช
- พรบ.คุ้มครองและส่งเสริม
ภูมิปัญญาฯ
- ระเบียบกรมป่าไม้ 2542
- (ร่าง) ระเบียบฯ สผ.
(กอช.)

พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542

กองคุ้มครองพันธุ์พืช

กรมวิชาการเกษตร

พรบ. คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542

มาตรา 3

"พืช" หมายความว่า สิ่งมีชีวิตในอาณาจักรพืชและให้หมายความรวมถึง **เห็ดและสาหร่าย** แต่ไม่รวมถึง **จุลชีพอื่น**

"พันธุ์พืช" หมายความว่า กลุ่มของพืชที่มีพันธุกรรมและลักษณะทางพฤกษศาสตร์ เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน มีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สม่ำเสมอ คงตัว และแตกต่างจากกลุ่มอื่นในพืชชนิดเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงต้นพืชที่จะขยายพันธุ์ให้ได้กลุ่มของพืชที่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น

"พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น" หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในชุมชนใดชุมชนหนึ่งภายในราชอาณาจักรและไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

"พันธุ์พืชป่า" หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีหรือเคยมีอยู่ในประเทศตามสภาพธรรมชาติและยังมิได้นำมาใช้เพาะปลูกอย่างแพร่หลาย

"พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป" หมายความว่า พันธุ์พืชที่กำเนิดภายในประเทศหรือ **มีอยู่ในประเทศ** ซึ่งได้มีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย และให้หมายความรวมถึงพันธุ์พืชที่ไม่ใช่พันธุ์พืชใหม่ พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น หรือพันธุ์พืชป่า

พรบ. คຸ່ມครองพັນธุ์พืช พ.ศ.2542

มาตรา 52 (การเข้าถึงเพื่อประโยชน์ทางการค้า)

ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่าหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าวเพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์โดยให้นำเงินรายได้ตามข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ส่งเข้ากองทุนคຸ່ມครองพັນธุ์พืช ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 52 การเข้าถึงเพื่อประโยชน์ทางการค้า

- ผู้เก็บ จัดหา หรือ รวบรวม
- พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว

"พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น" หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในชุมชนใดชุมชนหนึ่งภายในราชอาณาจักรและไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

"พันธุ์พืชป่า" หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีหรือเคยมีอยู่ในประเทศตามสภาพธรรมชาติและยังมิได้นำมาใช้เพาะปลูกอย่างแพร่หลาย

"พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป" หมายความว่า พันธุ์พืชที่กำเนิดภายในประเทศหรือมีอยู่ในประเทศซึ่งได้มีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย และให้หมายความรวมถึงพันธุ์พืชที่ไม่ใช่พันธุ์พืชใหม่ พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น หรือพันธุ์พืชป่า

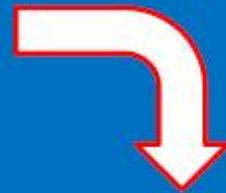
- เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษาทดลอง หรือวิจัย เพื่อประโยชน์ทางการค้า

มาตรา 52 การเข้าถึงเพื่อประโยชน์ทางการค้า

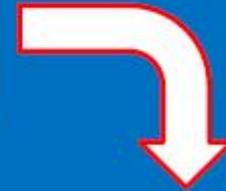
- ต้อง
 - ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
 - ทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์
 - นำเงินรายได้ตามข้อตกลงฯ ส่งเข้ากองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
- กฎกระทรวง
 - ผู้ขอยื่นคำขอพร้อมเอกสาร
 - พนักงานเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบเอกสารเบื้องต้น
 - กรณีที่เอกสารครบ ดำเนินการส่งต่อให้คณะทำงาน จำนวน **3-5** คน เพื่อพิจารณา
 - คณะทำงานแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้มีอำนาจสั่ง
 - ในกรณีที่ไม่อนุญาต พนักงานฯจะแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ขอฯ
 - ในกรณีที่อนุญาต พนักงานฯจะแจ้งคำสั่งให้ผู้ขอฯ มาทำข้อตกลงและรับหนังสืออนุญาต

กฎกระทรวงตามมาตรา 52

หมวด 1
การขออนุญาต

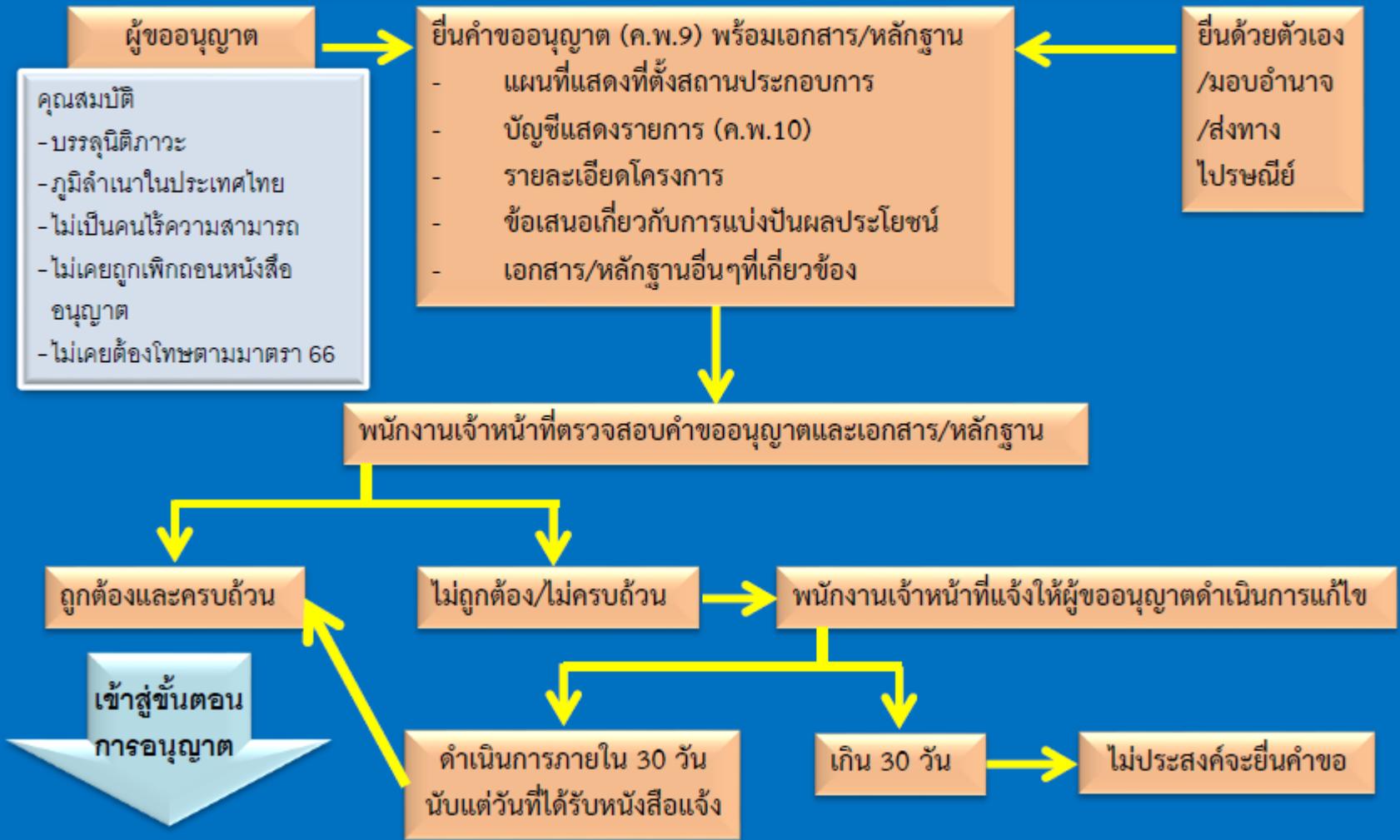

หมวด 2
การอนุญาต

หมวด 3
การทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

หมวด 1 การขออนุญาต

ข้อเสนอโครงการ

- โครงการอะไร = ชื่อโครงการ
- ทำไมจึงต้องทำโครงการ = หลักการและเหตุผล
- ทำเพื่ออะไร = วัตถุประสงค์
- ปริมาณที่จะทำเท่าไร = เป้าหมาย
- ทำอย่างไร = วิธีดำเนินการ
- จะทำเมื่อไร นานเท่าใด = ระยะเวลาดำเนินการ
- ใช้ทรัพยากรเท่าไร มาจากไหน = งบประมาณ แหล่งที่มา
- ใครทำ = ผู้รับผิดชอบโครงการ
- ต้องประสานงานกับใคร = หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน
- บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ = การประเมินผล
- เมื่อเสร็จโครงการนี้จะได้อะไร = ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

หมวด 2 การอนุญาต

คณะทำงานเพื่อพิจารณาและเจรจาต่อรอง

แต่งตั้งโดยอธิบดีกรมวิชาการเกษตร
จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 5 คน
(ด้านพืช และด้านกฎหมาย)

-พิจารณาบัญชีแสดงรายการ โครงการ และข้อเสนอฯ
คำนึงถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ประโยชน์ต่อรัฐและ
ความคุ้มค่าของเอกชนในการดำเนินงานประกอบกัน

ตกลงกันได้และอนุญาต

ไม่สามารถตกลงกันได้และไม่อนุญาต

กรมวิชาการเกษตร
ออกคำสั่งไม่อนุญาต

พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขออนุญาตมารับหนังสือ
อนุญาต (ค.พ.11) และทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ (ค.พ.12)

พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือ
แจ้งคำสั่ง ภายใน 15 วัน

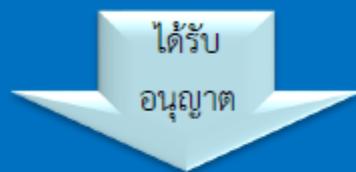
นัดหมายให้มาดำเนินการ
ภายใน 15 วัน

ผู้ขออนุญาตไม่มาดำเนินการ
ภายใน 15 วัน

ไม่ประสงค์จะขออนุญาต

ทำข้อตกลงฯ

หมวด 3 การจัดทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

ผู้ขออนุญาตมาดำเนินการภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

ผู้ขออนุญาตมาทำข้อตกลง (ค.พ.12) กับพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาต
ด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำแทน

ณ กรมวิชาการเกษตร

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้พันธุ์พืชและ/หรือ ส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปแก่พันธุ์พืชป่า

ที่ _____/_____

ข้อตกลงนี้ทำขึ้นที่ _____ เมื่อวันที่ _____

ระหว่าง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่อยู่เลขที่ ๕๐ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขต _____ จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดย _____ ซึ่งต่อไปในข้อตกลงนี้เรียกว่า "ผู้อนุญาต" ฝ่ายหนึ่ง กับ _____ ที่อยู่เลขที่ _____ ถนน _____ ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____ ซึ่งต่อไปในข้อตกลงนี้เรียกว่า "ผู้ได้รับอนุญาต" อีกฝ่ายหนึ่ง

โดยที่ผู้ได้รับอนุญาตได้รับอนุญาตให้เก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และ/หรือ พันธุ์พืชป่า และ/หรือ ส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว ตามหนังสืออนุญาตเลขที่ _____ ออกให้ ณ วันที่ _____ ดังปรากฏตามสำเนาบัญชีแสดงรายการ และสำเนาหนังสืออนุญาต (เอกสารหมายเลข ๓ และ ๒) แนบท้ายข้อตกลงนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาต และโดยที่ในการอนุญาตดังกล่าว ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องตกลงแบ่งปันผลประโยชน์แก่ผู้อนุญาต เพื่อนำเงินรายได้ส่งเข้ากองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชทั้งสองฝ่ายจึงทำข้อตกลงกันไว้ดังมีข้อความต่อไปนี้

ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการเก็บหรือรวบรวมพันธุ์พืช

ข้อ ๑. ผู้ได้รับอนุญาตจะเก็บ จัดหา รวบรวมพันธุ์พืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า เฉพาะตามชนิด จำนวน ปริมาณที่ได้รับระบุไว้ในหนังสืออนุญาตรวมทั้งจะดำเนินการเกี่ยวกับพันธุ์พืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว เฉพาะตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาตและตามข้อเสนอโครงการ (เอกสารหมายเลข ๒ และ ๑) แนบท้ายข้อตกลงนี้เท่านั้น

สิทธิและหน้าที่ของผู้ได้รับอนุญาต

ข้อ ๒. ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องแจ้งข้อมูลและรายละเอียดตามแบบบัญชีแสดงรายการ (ค.พ. ๑๐) ให้แก่ผู้อนุญาตภายใน ๓๐ (สามสิบวัน) นับจากวันที่ได้เก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชตามข้อ ๑

ข้อ ๓. ผู้ได้รับอนุญาตตกลงจะไม่ใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืช และ/หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืช นอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาต

ข้อ ๔. ผู้ได้รับอนุญาตขอรับว่าผู้ได้รับอนุญาตไม่มีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาหรือสิทธิตามกฎหมายใดๆ สำหรับพันธุ์พืช และ/หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชที่ได้รับอนุญาตจากการเก็บ จัดหา หรือรวบรวมตามข้อ ๑ เว้นแต่จะเป็นสิทธิซึ่งผู้ได้รับอนุญาตจะได้อำนาจข้อ ๑๐

ข้อ ๕. ผู้ได้รับอนุญาตจะไม่โอนสิทธิตามข้อตกลงนี้ให้แก่บุคคลอื่น

ข้อ ๖. ในการ..

ข้อ ๖. ในการใช้พันธุ์พืช และ/หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชตามข้อตกลงนี้ ผู้ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติต่างๆอย่างเคร่งครัด รวมถึงการดำเนินการตามโครงการจะต้องคำนึงความปลอดภัยทางชีวภาพและตลอดจนต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือเป็นอันตรายต่อระบบนิเวศน์ โดยผู้ได้รับอนุญาตจะรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวในความเสียหายหรือความรับผิดชอบใดๆ อันเป็นผลมาจากการใช้ดังกล่าว

ข้อ ๗. ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องป้องกันไม่ให้บุคคลอื่นครอบครองหรือใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชตามข้อตกลงนี้

ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตตกลงอนุญาตหรือจ้างบุคคลภายนอกให้ร่วมหรือช่วยดำเนินการตามโครงการที่ได้รับอนุญาตตามข้อ ๑ ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้ได้รับอนุญาต ผู้ได้รับอนุญาตต้องแจ้งรายละเอียดเรื่องดังกล่าวให้ผู้อนุญาตทราบภายใน _____ (____) วันนับจากวันที่อนุญาตหรือว่าจ้าง การครอบครองหรือใช้ประโยชน์จากบุคคลภายนอกดังกล่าวให้ถือเสมือนว่าเป็นการกระทำของผู้ได้รับอนุญาตตามข้อตกลงนี้ โดยผู้ได้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่งด้วย

ข้อ ๘. ผู้ได้รับอนุญาตต้องแจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้อนุญาตทราบภายใน _____ (____) วันนับจากวันที่การดำเนินการตามโครงการได้เสร็จสิ้นลงหรือถือว่าสิ้นสุดลง และส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ให้แก่ผู้อนุญาตภายใน ๓ (สามเดือน) นับจากวันที่การดำเนินการตามโครงการได้เสร็จสิ้นลงหรือถือว่าสิ้นสุดลง

ข้อ ๙. ผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิในพันธุ์พืช และ/หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชที่เก็บ จัดหา หรือรวบรวมตามข้อตกลงนี้ หรือที่ได้จากการปรับปรุง ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยตามโครงการที่ได้รับอนุญาต ไปใช้ประโยชน์ในทางการค้า โดยจะต้องส่งรายงานผลการใช้ประโยชน์ดังกล่าวเมื่อสิ้นสุดของทุกปีปฏิบัตินับแต่ปีที่ได้ใช้ประโยชน์

ทั้งนี้ ผู้อนุญาตและ/หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบหมายจากผู้อนุญาตมีสิทธิที่จะขอตรวจสอบข้อมูลการใช้ประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นได้ตามที่ผู้อนุญาตเห็นสมควร

ความเป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อ ๑๐. ผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในผลงานการปรับปรุงพันธุ์พืช ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยที่ได้มาจากพันธุ์พืช และ/หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชตามข้อตกลงนี้

เมื่อผู้ได้รับอนุญาตได้รับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาใด ๆ สำหรับผลงานดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ผู้ได้รับอนุญาตต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบภายใน ๓๐ (สามสิบวัน) นับแต่วันที่ได้รับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าว

ข้อ ๑๑. ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตไม่ประสงค์จะขอรับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาใด ๆ ตามข้อ ๑๐ ไม่ว่าในประเทศใด ๆ ผู้ได้รับอนุญาตจะแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบภายในกำหนด _____ (____) วันนับจากวันที่อาจขอรับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าวได้

ภายในกำหนด _____ (____) วันนับจากวันที่ผู้อนุญาตได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ผู้อนุญาตอาจเจรจาทำความตกลงกับผู้ได้รับอนุญาตเป็นลำดับแรกเพื่อขอรับโอนสิทธิการอื่นขอรับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจากผู้ได้รับอนุญาตโดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ได้

หากผู้อนุญาตไม่ประสงค์จะขอรับโอนสิทธิตามวรรคสองหรือผู้อนุญาตกับผู้ได้รับอนุญาตไม่สามารถตกลงกันได้ตามวรรคสอง ผู้ได้รับอนุญาตขอแบ่งที่จะโอนสิทธิการอื่นขอรับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาให้กับบุคคลอื่นได้

การโอนสิทธิ..

การโอนสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตตามวรรคสองและวรรคสามโดยจะมีค่าตอบแทนเป็นการที่ผู้ได้รับอนุญาตใช้ประโยชน์ในทางการค้าตามข้อ ๔ และผู้ได้รับอนุญาตมีหน้าที่แบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่ผู้อนุญาตตามข้อ ๑๒

การแบ่งปันผลประโยชน์

ข้อ ๑๒. หากผู้ได้รับอนุญาตได้นำพันธุพืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุพืชที่เก็บ จัดหา หรือรวบรวมตามข้อตกลงนี้ หรือที่ได้จากการปรับปรุงพันธุ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัย ตามโครงการที่ได้รับอนุญาต ไปใช้ประโยชน์ในทางการค้าตามข้อ ๔ ผู้ได้รับอนุญาตตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้อนุญาตในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินหรือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรือ การถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือ การพัฒนาบุคลากร และหรือผลประโยชน์อื่น ๆ อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกันตามข้อเสนอบริการเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อนุญาตจากยอดจำหน่ายสุทธิหรือบริการที่เกิดจากการหาประโยชน์ดังกล่าว (เอกสารหมายเลข ๕) ตลอดระยะเวลาที่ผู้ได้รับอนุญาตใช้ประโยชน์ในทางการค้าจากพันธุพืช และ/หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุพืชดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตตกลงหรืออนุญาตให้ผู้อื่นเป็นผู้ผลิตหรือใช้กรรมวิธีผลิตและจำหน่าย หรือหาประโยชน์ใด ๆ จากสินค้าที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้พัฒนาจากพันธุพืช/หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุพืชตามข้อตกลงนี้ ให้ถือเสมือนว่าผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ผลิตหรือใช้กรรมวิธีผลิตและจำหน่ายสินค้าดังกล่าวเอง โดยผู้ได้รับอนุญาตมีหน้าที่แบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้อนุญาตตามวรรคหนึ่ง และผู้ได้รับอนุญาตต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบเป็นหนังสือภายใน.....วันนับจากรวันที่ตกลงหรืออนุญาตดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตได้รับประโยชน์ในทางการค้าจากพันธุพืชใหม่ที่ได้รับอนุญาตได้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ผู้ได้รับอนุญาตตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่ผู้อนุญาตตามความในวรรคหนึ่ง ครั้นแต่ที่ผู้ได้รับอนุญาตยังคงได้ประโยชน์ในทางการค้า แต่ไม่เกินกว่าระยะเวลาที่ได้รับประโยชน์จากการได้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญานั้น

ข้อ ๑๓. ในกรณีที่ปรากฏชัดว่าผู้ได้รับอนุญาตกระทำการในฐานะเป็นตัวแทนของบุคคลอื่น หากมีการใช้ผลงานวิจัยที่ได้จากพันธุพืช และ/หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุพืชตามข้อตกลงนี้ในทางการค้า การแบ่งปันผลประโยชน์จะต้องพิจารณาจากผลประโยชน์ที่ผู้ได้รับ โดยผู้ได้รับอนุญาตมีหน้าที่ในการแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่ผู้อนุญาตเสมือนที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์นั้นเอง

ข้อ ๑๔. ผู้อนุญาตและ/หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบหมายจากผู้อนุญาตมิสิทธิที่จะแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงข้อตกลงนี้ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันรักษาโรคและส่งเสริมสุขภาพการรักษาสวัสดิภาพของประชาชน การรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

อายุของข้อตกลง

ข้อ ๑๕. ข้อตกลงนี้มีกำหนดระยะเวลานับจากรวันที่ลงนามและให้ใช้บังคับได้ครบเท่าที่ผู้ได้รับอนุญาตยังคงได้รับประโยชน์ในทางการค้าจากพันธุพืช และ/หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุพืชตามข้อตกลงนี้

ข้อ ๑๖. เมื่อข้อตกลงนี้สิ้นสุดตามข้อ ๑๕ หรือข้อ ๑๘ แล้ว ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องยุติการใช้สิทธิและการหาประโยชน์ในทางการค้า ทำลายหรือส่งคืนให้แก่ผู้อนุญาตซึ่งพันธุพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุพืชตามโครงการหรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับพันธุพืชหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุพืชตามคำสั่งของผู้อนุญาต และ

รายงานผลการดำเนินการเมื่อสิ้นสุดการใช้ประโยชน์ในทางการค้าจากพันธุพืช และ/หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุพืชดังกล่าว

ข้อ ๑๗. การสิ้นสุดของข้อตกลงไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่ของผู้ได้รับอนุญาตตามข้อ ๒ ข้อ ๙ ข้อ ๘ ข้อ ๕ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๖

การยกเลิกข้อตกลง

ข้อ ๑๘. หากผู้ได้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงข้อหนึ่งข้อใด หรือผู้ได้รับอนุญาตแจ้งข้อมูลหรือรายงานตามข้อ ๑ ข้อ ๙ ข้อ ๘ ข้อ ๕ ข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๖ ข้อใดข้อหนึ่งเป็นเท็จ ผู้อนุญาตมีสิทธิบอกเลิกข้อตกลงได้ทันทีโดยไม่ต้องบอกกล่าวก่อน รวมทั้งมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายตามกฎหมาย รวมถึงค่าใช้จ่ายในการจับข้อผิดพลาด

กฎหมายที่ใช้บังคับ

ข้อ ๑๙. ข้อตกลงนี้ให้อยู่ภายใต้บังคับและการตีความของกฎหมายไทย

การระงับข้อพิพาท

ข้อ ๒๐. ในกรณีที่มีข้อพิพาท ข้อขัดแย้ง หรือข้อเรียกร้องใด ๆ เกิดขึ้นจากข้อตกลงนี้หรือเกี่ยวเนื่องกับข้อตกลงนี้ ให้ทั้งสองฝ่ายตกลงเจรจาเพื่อระงับข้อพิพาทภายใน ๙๐ (เก้าสิบ) วัน นับแต่วันที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีหนังสือแจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบถึงข้อพิพาท ข้อขัดแย้ง หรือข้อเรียกร้อง หากตกลงกันไม่ได้ให้นำข้อพิพาทขึ้นสู่ศาลไทย

ภาคผนวก

- ข้อ ๒๑. เอกสารภาคผนวกแนบท้ายข้อตกลงนี้ ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงนี้
- เอกสารหมายเลข ๑ : สำเนาบัญชีแสดงรายการ
- เอกสารหมายเลข ๒ : สำเนาหนังสืออนุญาต
- เอกสารหมายเลข ๓ : ข้อเสนอโครงการ
- เอกสารหมายเลข ๔ : ข้อเสนอเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อนุญาตแล้ว

ข้อตกลงนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยตลอดดีแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานเป็นสำคัญและต่างยึดถือไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงชื่อ ผู้อนุญาต
(.....)

ลงชื่อ ผู้ได้รับอนุญาต
(.....)

ลงชื่อ พยาน
(.....)

ลงชื่อ พยาน
(.....)

พรบ.คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุประสงค์ของการเก็บหรือรวบรวมพันธุ์พืช
- (2) จำนวนหรือปริมาณของตัวอย่างพันธุ์พืชที่ต้องการ
- (3) ข้อมูลพันของผู้ได้รับอนุญาต
- (4) การกำหนดความเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในผลงานการปรับปรุงพันธุ์
ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยที่ ได้มาจากการใช้พันธุ์พืชในข้อตกลง
- (5) การกำหนดจำนวน อัตรา และระยะเวลาการแบ่งปันผลประโยชน์ตาม
ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากการใช้พันธุ์พืชในข้อตกลง
- (6) อายุของข้อตกลง
- (7) การยกเลิกข้อตกลง
- (8) การกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท
- (9) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (1) วัตถุประสงค์ของการเก็บหรือรวบรวมพันธุ์พืช
- (2) จำนวนหรือปริมาณของตัวอย่างพันธุ์พืชที่ต้องการ
- (3) ชื่อผู้พันธุ์และผู้ได้รับอนุญาต
- (4) การกำหนดความเป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาในผลงานการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยที่ได้มาจากการใช้พันธุ์พืชในข้อตกลง
- (5) การกำหนดจำนวน อัตรา และระยะเวลาการแบ่งปันผลประโยชน์ตามข้อตกลง แบ่งปันผลประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากการใช้พันธุ์พืชในข้อตกลง
- (6) อายุของข้อตกลง
- (7) การยกเลิกข้อตกลง
- (8) การกำหนดวิธีการระงับข้อพิพาท
- (9) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

วัตถุประสงค์ของข้อตกลง

- กำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติของผู้เข้าถึง
- กำหนดเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์และที่มาของเงินกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช
- ติดตามการใช้ประโยชน์พันธุ์พืชในอนาคต
- หน้าที่ของผู้ได้รับอนุญาตตามข้อตกลง
 - เก็บ จัดหา รวบรวม ชนิดพันธุ์ตามที่ระบุ และ แจ้งรายละเอียดของชนิดพันธุ์
 - ไม่ใช่ประโยชน์ในชนิดพันธุ์นั้นนอกจากที่ได้รับอนุญาต
 - ไม่นำ **raw materials** ไปขอสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา
 - ไม่โอนสิทธิในข้อตกลงให้บุคคลอื่น
 - ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน
 - รักษาความลับเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยและผลที่ได้ตามข้อตกลง
 - รายงานเมื่อโครงการสิ้นสุดลง
 - รายงานการใช้ประโยชน์ในทางการค้า
 - แบ่งปันผลประโยชน์
 - แจ้งเมื่อมีการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิ

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

- ❑ ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการเก็บหรือรวบรวมพันธุ์พืช : เป็นไปตามเฉพาะที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาต และข้อเสนอโครงการ
- ❑ สิทธิและหน้าที่ของผู้ได้รับอนุญาต
 - 1) แจ้งข้อมูลและรายละเอียดการเก็บ จัดหาฯ ให้กรมวิชาการเกษตรทราบ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้ดำเนินการเก็บ
 - 2) ตกลงจะไม่ใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชนอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาต
 - 3) ยอมรับว่าไม่มีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาหรือสิทธิตามกฎหมายใดๆ ในพันธุ์พืชที่ได้รับอนุญาตให้เก็บ จัดหาฯ ยกเว้นสิทธิที่ได้จากผลการศึกษาวิจัย
 - 4) จะไม่โอนสิทธิตามข้อตกลงนี้ให้แก่ผู้อื่น

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

- 5) จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงความปลอดภัยทางชีวภาพ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และจะรับผิดชอบหากเกิดความเสียหาย
- 6) ต้องป้องกันไม่ให้คนอื่นมาใช้ประโยชน์หรือครอบครอง หากอนุญาตหรือจ้างบุคคลอื่น ต้องแจ้งให้กรมวิชาการเกษตรทราบ
- 7) เมื่อโครงการเสร็จสิ้นลง ต้องแจ้งผลการดำเนินงานให้กรมวิชาการเกษตรทราบภายใน ... วัน และส่งรายงานฉบับเต็มภายใน 3 เดือน นับจากวันจบโครงการ
- 8) สามารถนำพันธุ์พืชหรือสิ่งใดจากโครงการไปใช้ประโยชน์ทางการค้าได้ โดยต้องส่งรายงานผลการใช้ประโยชน์ทุกสิ้นปีปฏิทิน

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

□ ความเป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

1) มีสิทธิในการยื่นขอรับสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาในผลงานที่ได้จากการศึกษาวิจัย และเมื่อได้รับสิทธิแล้ว ต้องแจ้งให้กรมวิชาการเกษตรทราบ ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับสิทธิ

2) หากไม่ประสงค์จะขอรับสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาใดๆ ให้แจ้งให้กรมวิชาการเกษตรทราบ

- กรมวิชาการเกษตรสามารถเจรจาทำความตกลงเป็นลำดับแรก เพื่อขอรับโอนสิทธิในการยื่นขอรับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา โดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ได้

- หากกรมวิชาการเกษตรไม่ประสงค์จะขอรับโอนสิทธิ สามารถโอนสิทธิให้กับบุคคลอื่นได้

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

□ การแบ่งปันผลประโยชน์

1) เมื่อเกิดผลประโยชน์ในทางการค้า การแบ่งปันผลประโยชน์ให้เป็นไปตามข้อเสนอเกี่ยวกับการแบ่งปันฯ ที่ผ่านการเห็นชอบจากกรมวิชาการเกษตร

- กรณีที่ให้ผู้อื่นผลิตหรือหาประโยชน์ทางการค้าใดๆ จากสินค้าที่เกิดขึ้นตามข้อตกลงนี้ ผู้ได้รับอนุญาตก็ยังคงมีหน้าที่ในการแบ่งปันผลประโยชน์ตามที่ตกลงไว้ และต้องแจ้งให้กรมวิชาการเกษตรทราบ

- กรณีพันธุ์พืชใหม่ที่จดทะเบียนคุ้มครอง ระยะเวลาการแบ่งปันฯ จะไม่เกินกว่าระยะเวลาการคุ้มครอง

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

☐ การแบ่งปันผลประโยชน์(ต่อ)

- 2) กรณีผู้ได้รับอนุญาตกระทำการในฐานะตัวแทนของผู้อื่น การแบ่งปันผลประโยชน์เป็นหน้าที่ของผู้ได้รับอนุญาต (เสมือนหนึ่งว่าเป็นผู้ได้รับประโยชน์เอง)
- 3) กรมวิชาการเกษตรมีสิทธิที่จะแก้ไขเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงข้อตกลงนี้ได้ เพื่อประโยชน์สาธารณะ

☐ อายุของข้อตกลงฯ

- 1) นับจากวันที่ลงนาม และให้ใช้บังคับตราบเท่าที่ยังคงได้รับผลประโยชน์ทางการค้าจากพันธุ์พืชตามข้อตกลงนี้
- 2) เมื่อข้อตกลงนี้สิ้นสุด ต้องยุติการใช้สิทธิและหาประโยชน์ทางการค้า ต้องทำลายหรือส่งคืนพันธุ์พืช หรือทำตามคำสั่งกรมวิชาการเกษตร และส่งรายงานผลการดำเนินการ

ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

การยกเลิกข้อตกลง

หากไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใด กรมวิชาการเกษตรมีสิทธิบอกเลิกข้อตกลงได้ทันที และมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายตามกฎหมายและค่าใช้จ่ายในการระงับข้อพิพาท

กฎหมายที่ใช้บังคับ ข้อตกลงนี้อยู่ภายใต้ข้อบังคับและการตีความของกฎหมายไทย

การระงับข้อพิพาท กรณีมีข้อพิพาทให้เจรจาตกลงกันภายใน 90 วัน หากตกลงกันไม่ได้ให้นำข้อพิพาทขึ้นสู่ศาลไทย

ภาคผนวก

- สำเนาบัญชีแสดงรายการ (ค.พ.10)
- สำเนานั่งสืออนุญาต (ค.พ.11)
- ข้อเสนอโครงการ
- ข้อเสนอเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว

ทรัพย์สินทางปัญญา

- ผู้ได้รับอนุญาตเป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของผลิตภัณฑ์
- หน้าที่ต้องรายงานต่อหน่วยงานของรัฐเมื่อได้รับความคุ้มครองในทรัพย์สินทางปัญญา
- ถ้าไม่ต้องการสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ผู้ได้รับอนุญาตโอนสิทธิดังกล่าวให้แก่กรมวิชาการเกษตรที่จะขอรับความคุ้มครองแทน

บทลงโทษ (ม.66)

- ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 52 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน 400,000 บาท

พรบ. คຸ່ມครองพັນธุ์พีช พ.ศ.2542

- มาตรา 53 ผู้ใดทำการศึกษา ทดลอง หรือวิจัย พันธุ์พีชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พีชป่าหรือส่วน หนึ่งส่วนใดของพันธุ์พีชดังกล่าว ที่มีได้มี วัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในทางการค้า ให้ ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ระเบียบฯ ตามมาตรา 53

- ผู้ศึกษา ทดลอง หรือวิจัย แจ้งรายละเอียดพร้อมเอกสารต่อกรมวิชาการเกษตร (ด้วยตนเอง/ทางไปรษณีย์)
- ทำตามแบบ
- ถ้าศึกษา ทดลองหรือวิจัยแทนหน่วยงาน ต้องมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานต้นสังกัด
- ถ้าหนังสือแจ้งและเอกสารครบถ้วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะแจ้งการรับทราบ
- ถ้าหนังสือแจ้งหรือเอกสารไม่ถูกต้อง ให้มีหนังสือแจ้งกลับไปยังผู้แจ้ง (เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง)

การคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

ประกาศกำหนด จำนวน 62 ชนิด

กลุ่มพืช	ชนิด
กลุ่มพืชไร่ (12)	ข้าว ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ปาล์มน้ำมัน สับปะรด ฝ้าย งา อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง หญ้าแฝก หญ้าเนเปียร์
กลุ่มพืชผัก (16)	มะเขือเทศ พริก ถั่วฝักยาว มะเขือ บวบเหลี่ยม พักทอง พัก/แพง มะระ ถั่วแขก ผักกาดหอม ผักกาดกวางตุ้ง ผักบุ้ง แตงกวา/แตงร้าน ผักคะน้า แตงเทศผิวเรียบ/ลายนูน แตงโม
กลุ่มไม้ดอกไม้ ประดับ (13)	โป๊ยเซียน หยก บัว แก้วกาญจนา ลั่นทม ชวนชม บอนสี หน้าวัว กล้วยไม้สกุลฟาแลนนอปซิส กล้วยไม้สกุลแคทลียา กล้วยไม้สกุลแวนด้า ไม้ดอกสกุลขมื่น กล้วยไม้สกุลหวาย
ไม้ยืนต้น (17)	ลำไย ลิ้นจี่ มะม่วง มะขาม มะนาวไทย กลุ่มมะปราง กล้วย ขนุน ทูเรียน มะละกอ ส้มโอ มะเฟือง น้อยหน่า ฝรั่ง ส้มเขียวหวาน เงาะ ยางพารา
กลุ่มพืชให้เนื้อไม้(4)	ยูคาลิปตัส สัก กระถินณรงค์ พืชให้เนื้อไม้ในสกุลอะเคเซีย

<http://www.doa.go.th/pvp/>

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

PLANT VARIETIES PROTECTION DIVISION

สารนำรู้

เอกสารวิชาการ

ติดต่อเรา

หน้าแรก

เกี่ยวกับหน่วยงาน

พ.ร.บ./กฎ/ระเบียบ

การคุ้มครองพันธุ์พืช

CITES (ไซเตส)

พิธีรณกถ ทวีศกรุงเทพ

พันธุ์พืชรับรอง

พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน

รายการคำขอพันธุ์พืชใหม่

รายการคำขอพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน

รายการคำขอพันธุ์พืชรับรอง

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

รายละเอียดตรวจสอบพันธุ์พืชใหม่

แบบฟอร์มต่างๆ

พรรณไม้ที่น่าสนใจ

เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

ข่าวประชาสัมพันธ์

นายบรรจงศักดิ์ ภักดี ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองพันธุ์พืช พร้อมด้วยข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง เข้าร่วมกิจกรรมปลูก ต้นสิรินธรวัลดี [รายละเอียด](#)

โครงการจัดฝึกอบรม หลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช [รายละเอียด](#)

การเผยแพร่ผลงานกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ประจำปี 2558 [รายละเอียด](#)

สรุปผลการตรวจนับคะแนนการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช [รายละเอียด](#)

สำรวจเกษตรกรกับกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช [รายละเอียด](#)

พันธุ์พืชจดทะเบียน

[ประกาศโฆษณาพันธุ์พืชจดทะเบียน ตาม พ.ร.บ. 2542](#)

[ชนิดพืชเป็นพันธุ์พืชใหม่ที่จะได้รับการคุ้มครอง](#)

[รายการพืชที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่](#)

[รายละเอียดตรวจสอบพันธุ์พืชใหม่](#)

พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน

[ประกาศโฆษณาขอคำพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตาม พ.ร.บ. 2518](#)

[รายการคำขอพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน](#)

คำขอ
จดทะเบียนพันธบัตรใหม่

สำนักงานปลัดเลขาธิการสำนักงานคปอ.
มีตราประทับของกระทรวงมหาดไทย ศาลพระพรหมบุรี
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำเนาใบเข้าหน้าตี	
วันยื่นคำขอ	เลขที่คำขอ
วันประกาศโฆษณา	เลขที่ประกาศโฆษณา
วันจดทะเบียนพันธบัตรใหม่	เลขที่จดทะเบียนพันธบัตรใหม่
ตามชื่อเข้าหน้าตี	

- ชื่อที่ขอขึ้นทะเบียนพันธบัตรใหม่.....
- ชื่อพันธบัตร.....
- ชื่อวิสาหกิจ.....
- เข้าหน้าตี.....
ที่อยู่.....

ขอจดทะเบียนขึ้นทะเบียนพันธบัตรใหม่ในนามของ
(ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ตามใน หน้าข้อความที่คือกร)

บุคคล

ในฐานะ นักปรับปรุงพันธบัตร (ถ้ามีมากกว่า 1 คน ดูเอกสารแนบ 1)
 นายจ้าง/ผู้ว่าจ้าง

นิติบุคคลหน่วยงาน

ในฐานะ นักปรับปรุงพันธบัตร นายจ้าง/ผู้ว่าจ้าง หน่วยงานของรัฐ
(รายชื่อ นักปรับปรุงพันธบัตรในฐานะลูกจ้าง/ผู้ว่าจ้าง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีสิทธิได้รับบำเหน็จพิเศษตามมาตรา 16 ของกฎหมาย 1)

- นักปรับปรุงพันธบัตรร่วม ที่ยังไม่ยอมรับจดทะเบียน หรือคิดค่าไม่ได้ หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา 15
ชื่อ-สกุล	ที่อยู่	สังกัด

(ถ้ามีมากกว่า 1 คน ดูเอกสารแนบ 1)

คำขอจดทะเบียนฯ (คพ.1)

- บุคคลผู้ยื่นคำขอ
 - ชื่อพืช
 - ชื่อพันธุ์พืช
 - เอกสารประกอบตามกรณีต่างๆ
- การยื่นนอกราชอาณาจักร
ข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์
หนังสือรับรองผลกระทบ
(กรณีพืชตัดต่อสารพันธุกรรม)

คุณสมบัติของพันธุ์พืชที่ขอรับสิทธิ (พันธุ์พืชใหม่)

- เป็นชนิดพืชที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้ความคุ้มครอง (มาตรา 14)
- เป็นพันธุ์พืชที่ไม่มีการนำส่วนขยายพันธุ์มาใช้ประโยชน์ทั้งในและนอกราชอาณาจักรเกินกว่า 1 ปี ก่อนวันยื่นขอจดทะเบียน (มาตรา 12 (1))
- เป็นพันธุ์พืชที่แตกต่างจากพันธุ์พืชอื่น มีความสม่ำเสมอ และความคงตัว (มาตรา 11 และ 12 (2))

DUS Test

Distinctness ความแตกต่างอย่างเด่นชัด

Uniformity ความสม่ำเสมอ

Stability ความคงตัว

ภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน

สิ่งแวดล้อม

ช่วงเวลาการพัฒนา

ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่

อัตราค่าธรรมเนียม

(1) ค่าขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	100 บาท
(2) ค่าคัดค้านการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	100 บาท
(3) ค่าใช้จ่ายในการประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	คำขอละ	500 บาท
(4) ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบพันธุ์พืชที่ขอจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	เท่าจำนวนที่จ่ายจริง	
(5) หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	500 บาท
(6) ค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่	ปีละ	1,000 บาท
(7) ค่าขอจดทะเบียนการอนุญาตให้ใช้สิทธิตามหนังสือสำคัญ แสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	500 บาท
(8) ค่าขอจดทะเบียนการโอนสิทธิตามหนังสือสำคัญ แสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	500 บาท
(9) ใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่	ฉบับละ	500 บาท

พรบ.สิทธิบัตร พ.ศ. 2537

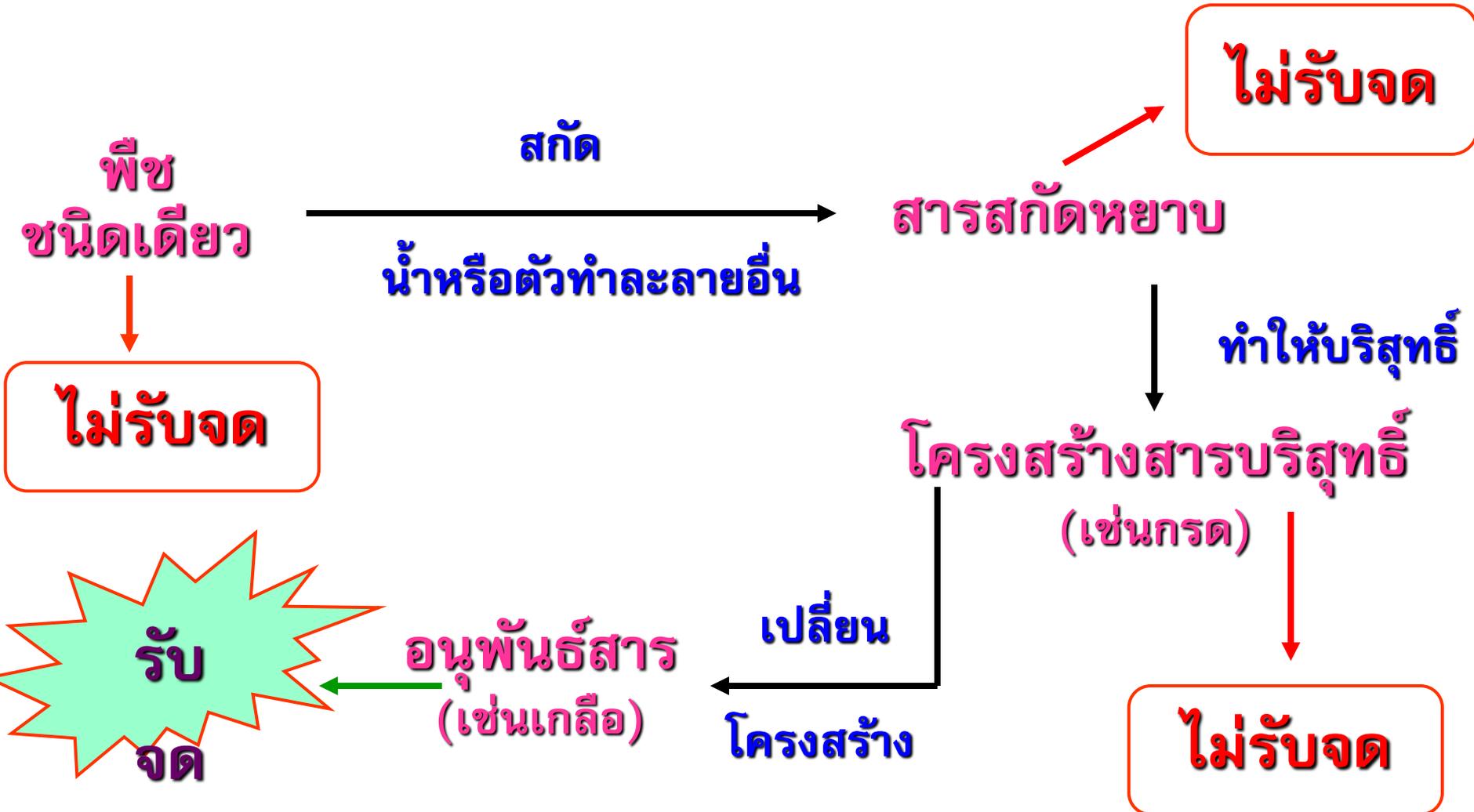
มาตรา 9 การประดิษฐ์ดังต่อไปนี้ไม่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติ

- (1) จุลชีพและส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของจุลชีพที่มีอยู่ตามธรรมชาติ สัตว์ พืช หรือสารสกัดจากสัตว์หรือพืช
- (2) กฎเกณฑ์และทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
- (3) ระบบข้อมูลสำหรับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์
- (4) วิธีการวินิจฉัย บำบัด หรือรักษาโรคมนุษย์ หรือสัตว์
- (5) การประดิษฐ์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี อนามัยหรือสวัสดิภาพของประชาชน

การประดิษฐ์ที่ขอรับสิทธิบัตรไม่ได้ (มาตรา 9)

1. จุลชีพ และส่วนประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของจุลชีพที่มีอยู่ตามธรรมชาติ สัตว์ พืช หรือสารสกัดจากสัตว์หรือพืช
2. กฎเกณฑ์และทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
3. ระบบข้อมูลสำหรับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์
4. วิธีการวินิจฉัย บำบัด หรือรักษาโรคนมนุษย์ หรือสัตว์
5. การประดิษฐ์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี
อนามัย หรือสวัสดิภาพของประชาชน

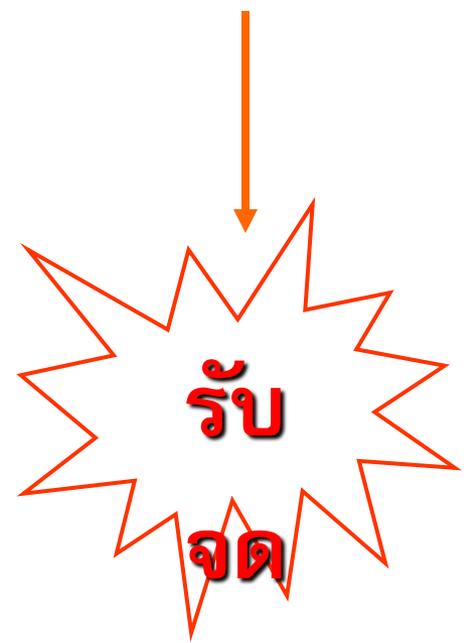
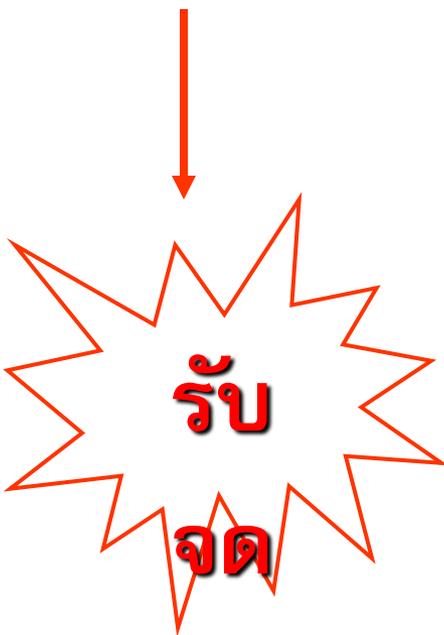
Patentability ที่เกี่ยวข้องกับสารสกัดจากพืช สัตว์ และจุลินทรีย์

**พืช
หลายชนิด**

สกัดด้วย
—————→
น้ำหรือตัวทำละลายอื่น

**ส่วนผสม
สารสกัดหยาบ**

ข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติตาม พรบ.คุ้มครองพันธุ์พืช

- ข้อเสนอแนะปฏิบัติ

- นักวิจัยยื่นข้อเสนอโครงการมายัง **RDO** (ควรมีแบบฟอร์มให้นักวิจัยระบุว่าโครงการดังกล่าวเกี่ยวข้องกับทรัพยากรชีวภาพหรือไม่ ถ้าเกี่ยวข้องเป็นทรัพยากรประเภทใด พืช สัตว์ หรือ จุลินทรีย์ และถ้าเกี่ยวข้องกับพืชแล้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์หรือไม่ (เพื่อพิจารณาว่าจะต้องดำเนินการแจ้งตามมาตรา **52** หรือ **53**)
- **RDO** แจ้งไปยังกองคุ้มครองพันธุ์พืช (กรณีแจ้งตาม ม.53)
- **RDO** แจ้งไปยังกองคุ้มครองพันธุ์พืชและสำเนาข้อเสนอโครงการส่ง **IPOP** เพื่อเตรียมจัดทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์กับกองคุ้มครองพันธุ์พืช (กรณีแจ้งตาม ม.52)
- ระเบียบ กอช. ก็จะดำเนินการในลักษณะเดียวกัน

ข้อเสนอแนวปฏิบัติตามระเบียบ กอช.

ในฐานะผู้ให้ (เจ้าของทรัพยากรฯ)

- การจัดเก็บที่เป็นระบบและได้มาตรฐาน
- การอนุญาตการเข้าถึง
 - ช่องทาง
 - แบบฟอร์ม
 - การพิจารณาอนุญาต/ไม่อนุญาต
 - บุคลากร
- การทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์
 - การเจรจาต่อรอง
- Material Transfer Agreement (MTA)
- การจัดเก็บเอกสาร/ข้อมูล (clearing house)
- การติดตามการใช้ทรัพยากร

ในฐานะผู้ใช้ทรัพยากรชีวภาพ

- การขออนุญาต
- การทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์
- การรายงานความก้าวหน้า
- การปฏิบัติตามข้อตกลง BS และ MTA